

2014-10-27

Dnr SU FV-1.1.3-2090-14

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Remiss: F-skuldsanering – en möjlighet till nystart för seriösa företagare (SOU 2014:44)

Juridiska fakultetsnämnden tillstyrker grundidén i förslaget att möjliggöra skuldsanering även för individer som är eller varit näringsidkare och som har personliga skulder från sin näringsverksamhet, utöver de som kan få skuldsanering enligt nuvarande lagstiftning. Fakultetsnämnden vill dock framföra följande synpunkter på förslaget.

1. En första grundläggande fråga är varför det behövs en särskild lag för så kallad F-skuldsanering när det redan finns en etablerad skuldsaneringslag (2006:548), som omfattar enskilda, fysiska personers skulthantering och som dessutom är under revidering. Enligt direktiven ska utredningen sträva efter att det blir en tydlig avgränsning mellan förfaranden som avser företagare respektive andra personer (Dir. 2013:57) men i betänkandet ges ingen motivering för ställningstagandet att utforma en helt ny lag, annat än att man valt att ”föreslå en ny lag som är särskilt anpassad till företagarnas förutsättningar.” (Bet. s. 328.) Det ses som en lagteknisk fråga. Samtidigt kan konstateras att de lösningar som valts genomgående är samma eller mycket snarlika de som finns i den befintliga skuldsaneringslagen. Några nya regler tillkommer på grund av den särskilda kopplingen till näringsverksamhet men de är trots allt få. Frågan är därmed om värdet av en helt ny, parallell lag överstiger den till synes onödiga dubbling som nu föreslås. Det ter sig mera närliggande att arbeta in behövliga kompletteringar i den befintliga skuldsaneringslagen. Det är en brist att utredningen inte alls diskuterat detta alternativ.

2. En annan fråga är regleringen av vilka diskvalificerande omständigheter som ska medföra att F-skuldsanering inte kan beviljas, särskilt frågan hur företagaren skött sina betalningsförpliktelser mot privata motparter/borgenärer, till skillnad från mot staten. Enligt förslaget 8 § punkt två utesluts F-skuldsanering om företagaren drivit sin verksamhet ”på ett uppenbart oförsvarligt sätt”. Härmed avses i allmänna ordalag att personen misskött sig eller drivit verksamhet på ett illojalt sätt och mera konkreta exempel härpå är lån till närstående i strid mot 21 kap. 1 § ABL, verksamhet som drivits

Juridiska fakultetsnämnden

på ett särskilt riskfyllt sätt och förekomst av återvinningsbara transaktioner. Exempelifieringen är inte så klagörande eftersom det mest närliggande exemplet borde vara misskötsel av betalningsförpliktelser gentemot leverantörer, på samma sätt som i stadgandets punkt ett avseende betalning av skatter mm. Möjligen omfattar ”uppenbart oförsvarligt” också misskötsamhet gentemot privata borgenärer men det vore lämpligt med ett klagörande. En annan möjlighet är nämligen att sådan misskötsamhet bör beaktas i samband med skälighetsbedömningen enligt 10 § förslaget, vilket innebär att prövningen får en något annan karaktär genom att utgöra en vägning av skäligheten i det enskilda fallet.

3. Ytterligare ett påpekande rör utformningen av 12 § i förslaget. Där räknas upp fordringar som inte ska omfattas av skuldsanering och i punktform nämns 5, 6, 7 och 8 §§ förmånsrättslagen men inte 4 § angående handpanträtt mm. Detta ger ett märkligt intryck eftersom punkt tre anger undantag för ”fordran för vilken borgenären har panträtt eller annan förmånsrätt enligt 6 eller 7 § förmånsrättslagen (1970:979) eller retentionsrätt”. Det framstår som om endast fastighetspanträtten åsyftas eftersom det är den som regleras i 6 och 7 §§, inte lösegenomsanträtten i 4 §. Förklaringen är förmodligen att då stadgandet kom till i den ursprungliga skuldsaneringslagen det ännu fanns andra förmånsrätter än panträtt i 6 och 7 §, bl.a. hyra, och ”panträtt” således kunde läsas fristående (omfattande både fast och lös egendom), men idag, efter ändring i förmånsrättslagen, stämmer inte detta utan texten ger det nämnda intrycket av att endast syfta på fastighetspanträtten.